

Bruksela, dnia 2.2.2016 r.
SWD(2016) 14 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI
STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Ratyfikacja i wdrożenie konwencji z Minamaty w sprawie rtęci

Towarzyszący dokumentowi:

**Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rtęci i
uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1102/2008**

{COM(2016) 39 final}
{SWD(2016) 17 final}
{SWD(2016) 18 final}

Streszczenie oceny skutków

Ocena skutków w związku z ratyfikacją i wdrożeniem przez UE konwencji z Minamaty w sprawie rtęci

A. Potrzeba działania

Dlaczego konieczne jest podjęcie działań? Na czym polega

problem? Maksymalnie 11 wierszy

Narażenie na działanie rtęci, głównie w wyniku spożywania skażonych ryb, może powodować uszkodzenie mózgu, płuc, nerek i układu odpornościowego. UE podjęła już działania w celu rozwiązania tego problemu, radykalnie zmniejszając emisje i wykorzystanie rtęci na swoim terytorium. Jednakże globalny charakter problemu rtęci oznacza, że UE nie może sama zapewnić wystarczającej ochrony swoim obywatelom, ponieważ narażenie na działanie rtęci jest spowodowane w znacznej mierze emisjami pochodzącymi z innych części świata. W związku z tym UE aktywnie popierała międzynarodowe negocjacje w sprawie globalnego traktatu dotyczącego rtęci i podpisała konwencję z Minamaty w sprawie rtęci. Konwencja z Minamaty nie wejdzie w życie, dopóki nie zostanie ratyfikowana przez co najmniej 50 stron, co oznacza, że powyższy problem nie jest jeszcze rozwiązywany w skali globalnej. Zidentyfikowano sześć obszarów, w których przepisy UE nie są obecnie przystosowane do konwencji z Minamaty. Są to: (1) przywóz rtęci metalicznej, (2) wywóz produktów z dodatkiem rtęci (3) obecne stosowanie rtęci w procesach przemysłowych, (4) nowe zastosowania rtęci w produktach i procesach (5) wydobycie złota tradycyjne i na małą skalę oraz (6) stosowanie amalgamatu stomatologicznego.

Jaki jest cel inicjatywy? Maksymalnie 8 wierszy

Działania międzynarodowe mające na celu rozwiązanie problemu rtęci stanowiłyby uzupełnienie dotychczasowych działań UE i pozwoliłyby na znaczne zmniejszenie zanieczyszczenia rtęcią na poziomie unijnym i globalnym oraz jego transgranicznego przemieszczania się do UE. W perspektywie średnio- i długoterminowej doprowadziłyby to do zmniejszenia zanieczyszczenia rtęcią łańcucha żywnościowego.

Jaka jest wartość dodana działania na szczeblu UE? Maksymalnie 7 wierszy

Transgraniczny charakter zanieczyszczeń rtęcią wymaga działań na poziomie globalnym. Ratyfikacja przez UE i jej państwa członkowskie jest konieczna, aby konwencja mogła wejść w życie i znaleźć poparcie na całym świecie. Ponadto niektóre kwestie (np. handel produktami zawierającymi rtęć) regulowane przez konwencję z Minamaty należą do wyłącznej kompetencji UE albo wpłyną na dorobek prawny UE, a zatem mogą zostać rozwiązane jedynie na poziomie Unii. Poza tym, choć wszystkie państwa członkowskie zobowiązały się do ratyfikacji konwencji z Minamaty, mogą to uczynić dopiero po dokonaniu transpozycji i ratyfikowaniu konwencji przez UE.

B. Rozwiązania

Jakie legislacyjne i nielegislacyjne warianty strategiczne rozważano? Czy wskazano warianty preferowane? Z jakich względów? Maksymalnie 14 wierszy

Transpozycję prawa międzynarodowego można osiągnąć tylko w drodze procedury ustawodawczej. Z uwagi na znaczny dorobek prawny UE w zakresie rtęci, i ponieważ konwencja z Minamaty jest w dużej mierze wzorowana na prawie Unii, ratyfikacja przez UE wymaga jedynie ograniczonych działań legislacyjnych. Warianty zaprojektowano tak, aby objęły sześć obszarów, w których istnieją luki prawne. Ogólnie rzecz biorąc, przewidują one konieczność wprowadzenia minimalnych zmian w celu ratyfikacji konwencji z Minamaty albo zastosowanie jeszcze bardziej rygorystycznego podejścia niż określone w konwencji. Wariant preferowany łączy w sobie ograniczenia handlowe dotyczące rtęci i produktów z dodatkiem rtęci, zakaz wprowadzania do obrotu nowych produktów i procesów przemysłowych wykorzystujących rtęć, ograniczenia stosowania rtęci w niektórych procesach produkcyjnych i zaostrenie warunków stosowania amalgamatu stomatologicznego. Obejmuje on głównie środki wymagające wprowadzenia minimum zmian niezbędnych do ratyfikacji konwencji, ale obejmuje nieco surowsze środki dotyczące nowych zastosowań rtęci i amalgamatu stomatologicznego. Jeśli chodzi o amalgamaty stomatologiczne, które budzą największe zainteresowanie opinii publicznej, uznano, że zakaz ich stosowania, popierany przez społeczeństwo, jest nieproporcjonalny w świetle opinii unijnych komitetów naukowych ds. zagrożeń dla zdrowia i środowiska, a zatem wariant ten został odrzucony.

Kto popiera jaki wariant? Maksymalnie 7 wierszy

Istnieje szerokie poparcie dla ratyfikacji i wdrożenia konwencji z Minamaty. Zasadniczo nie było istotnych różnic w odpowiedziach udzielonych przez osoby prywatne i organizacje, a większość z nich (39–85 %) opowiedziała się za bardziej rygorystycznym podejściem przy transpozycji konwencji. Jednakże niewielka liczba respondentów (2–12 %) opowiedziała się za mniej surowym podejściem. Odnośnie do zastosowania rtęci w procesach przemysłowych, pełny zakaz jest zdecydowanie popierany przez osoby prywatne i organizacje pozarządowe, lecz jedna trzecia organizacji sektora prywatnego wolała podejście mniej rygorystyczne. W kwestii amalgamatów stomatologicznych zdecydowana większość obywateli i organizacji pozarządowych poparła zakaz, natomiast prawie połowa organizacji sektora prywatnego poparła łagodniejszy wariant.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu (jeżeli wskazano wariant preferowany, jeśli nie – głównych wariantów)? Maksymalnie 12 wierszy

Główne korzyści będą wynikać z wejścia w życie i stosowania konwencji przez państwa trzecie. Będzie to zmniejszenie światowych emisji rtęci, a w dłuższej perspektywie – mniejsze skażenie łańcucha żywnościowego na świecie i w UE. Ponadto preferowane warianty dotyczące aktualizacji prawa Unii doprowadzą do znacznego ograniczenia uwalniania rtęci do osadów i wody. Oczekuje się tworzenia nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach uczestniczących w produkcji, montażu i konserwacji separatorów amalgamatu lub wyspecjalizowanych w gospodarowaniu odpadami zawierającymi rtęć.

Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu (jeżeli wskazano wariant preferowany, jeśli nie – głównych wariantów)? Maksymalnie 12 wierszy

Całkowity koszt preferowanego scenariusza szacuje się na 13–135 mln EUR rocznie. Najbardziej znaczące skutki gospodarcze mogą wystąpić w sektorze produkcji chemikaliów, gdzie proces z wykorzystaniem rtęci stosuje się obecnie w dwóch niemieckich zakładach produkcji alkoholów stosowanych do różnych procesów katalitycznych. Scenariusz ten nie rozstrzyga kwestii, czy te dwa zakłady przemysłowe zostaną przedstawione na procesy beztęciowe w przewidywalnej przyszłości, ponieważ zależy od środków, jakie wprowadzą Niemcy lub jakie zastosuje przemysł na zasadzie dobrowolności. Dlatego zakres możliwych kosztów tego wariantu (3–77 mln EUR rocznie) jest szeroki. Dodatkowy koszt rządu 10–58 mln EUR rocznie związany z instalacją i konserwacją separatorów amalgamatu stomatologicznego w gabinetach dentystycznych.

Jakie będą skutki dla przedsiębiorstw, MŚP i mikroprzedsiębiorstw? Maksymalnie 8 wierszy

MŚP i mikroprzedsiębiorstwa nie odczują silnie skutków wprowadzenia preferowanych wariantów, z wyjątkiem tych lekarzy dentystów, których gabinety nie są jeszcze wyposażone amalgamaty i separatory amalgamatu stomatologicznego.

Państwa trzecie przestrzegające postanowień konwencji będą stosować normy podobne do tych, które obowiązują w UE, co przyczyni się do wyrównania zasad działania na poziomie globalnym dla przedsiębiorstw wykorzystujących i emitujących rtęć.

Czy skutki dla krajowych budżetów i administracji będą znaczące? Maksymalnie 4 wierszy

Ratyfikowanie przez UE konwencji w sprawie rtęci nie spowodowałoby znaczących obciążeń administracyjnych ani nie wywarłoby istotnego wpływu na budżety krajowe. Ułatwiłoby natomiast ratyfikację państwom członkowskim, które są do niej zobowiązane.

Czy wystąpią inne znaczące skutki? Maksymalnie 6 wierszy

Oczekuje się, że wejście w życie konwencji otworzy rynki dla unijnego przemysłu ekologicznego oraz wzmocni handel produktami, które spełniają już ujęte w konwencji z Minamaty wymogi dotyczące niskiej zawartości rtęci lub jej braku.

D. Działania

następcze

Kiedy nastąpi przegląd polityki w tym obszarze?

Maksymalnie 4 wiersze

Ponieważ głównym aspektem oceny każdej polityki w dziedzinie rtęci jest jej wymiar globalny, UE dokona przeglądu swojej polityki jednocześnie z oceną skuteczności konwencji, która ma zostać przeprowadzona w 2023 r.